

У К Р А Ї Н А

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ»**

вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, Київська обл., 09107, тел. 0(4563) 5-12-40,
тел./факс 5-04-24 E-mail: Kyiv_academy@ukr.net, Web: <https://www.kristti.com.ua/>
Код ЄДРПОУ 02139618

СХВАЛЕНО

Протокол вченої ради
КНЗ КОР «КОПОПК»
від 23.04.2024 № 4

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КНЗ КОР «КОПОПК»
від 24.04.2024 № 70

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогів-організаторів, культорганізаторів
закладів позашкільної освіти

Пояснювальна записка

Освітня програма розроблена з урахуванням вимог до професійної діяльності педагогічних працівників закладів позашкільної освіти відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту» від 22 червня 2000 р. № 1841-III (зі змінами), постанови КМУ від 20 серпня 2003 р. №1301 «Про вдосконалення системи організації роботи з виховання дітей та молоді в позашкільних навчальних закладах», інших нормативно-правових актів, що регулюють різні аспекти діяльності закладів позашкільної освіти, про організацію інклюзивного навчання в закладах позашкільної освіти (від 21 серпня 2019 р. № 779), про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності (від 27 серпня 2010 р. № 796), про вдосконалення системи організації роботи з виховання дітей та молоді в позашкільних навчальних закладах (від 20 серпня 2008 р. № 993), про затвердження переліку позашкільних навчальних закладів та заходів з позашкільної роботи з дітьми, а також закладів та заходів у галузі освіти, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, видатки на які здійснюються з державного бюджету (від 17 серпня 2002 р. № 1133), про затвердження переліку типів позашкільних навчальних закладів і Положення про позашкільний навчальний заклад (від 06 травня 2001 р. № 433, листа Міністерства освіти і науки України від 10 червня 2022 р. №1/6267-22 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України», Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 вересня 2009 р. №1494 «Про затвердження Плану заходів щодо підвищення рівня патріотичного виховання учнівської та студентської молоді шляхом проведення на постійній основі тематичних екскурсій з відвідуванням об'єктів культурної

спадщини», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність педагогічного працівника та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний педагог-організатор, культорганізатор закладу позашкільної освіти має бути готовим до виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі позашкільної освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої Програми: професійний розвиток педагогів-організаторів, культорганізаторів закладів позашкільної освіти відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей педагогічних працівників закладів позашкільної освіти (далі – ЗПО), необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів, відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей педагогів-організаторів, культорганізаторів закладів позашкільної освіти;
- поглибити й розширити знання педагогів-організаторів, культорганізаторів закладів позашкільної освіти з теорії і практики навчання, що забезпечують якісні зміни в організації освітнього процесу, створюють передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі освіти;
- удосконалити вміння педагогів-організаторів, культорганізаторів закладів позашкільної освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Особливості організації освітнього процесу за освітньою програмою

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші, залежно від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть відрізнятися, залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Теоретична складова освітньої програми може бути реалізованою через лекції/відеолекції/вебінари/відеоконференції тощо. Практична складова – через практикуми/навчальні тренінги/семінари/майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в синхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти в цілому;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері позашкільної освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- планування освітньої діяльності в закладі позашкільної освіти;
- академічної свободи вчителя в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- формувати в учнів/учениць ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- використовувати модельну навчальну програму для розроблення навчальної програми;

- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі всіх вихованців;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, готовність стати на захист України, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу: комп'ютерна техніка, офісне ПЗ, навушники, мікрофон, колонки, гаджет (планшет, смартфон), постійний доступ до глобальної мережі «Інтернет», наявність облікового запису Google (особистого чи корпоративного).

1.	Розробник освітньої програми	Гаврилюк Валерій Юрійович, методист вищої категорії центру національно-патріотичного виховання Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»					
2.	Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації педагогів-організаторів, культорганізаторів закладів позашкільної освіти					
3.	Мета програми	Формування, розвиток професійних компетентностей педагогів-організаторів, культорганізаторів закладів позашкільної освіти					
4.	Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Педагоги-організатори, культорганізатори закладів позашкільної освіти					
5.	Напрямок освітньої програми	Професійна компетентність педагога-організатора, культорганізатора закладу позашкільної освіти					
6.	Зміст освітньої програми	№ з/п	Освітній компонент (модуль, тема)	Засоби провадження			
				Кількість годин			
				лекційні	семінарські	практичні	усього
		1.	Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття	4		2	6
	1.1.	Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу	2			2	

	1.2.	Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій	2			2
	1.3.	Національна ідентичність в історичному вимірі			2	2
	2.	Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище закладу позашкільної освіти: територія безпеки та розвитку	2		18	20
	2.1. Інваріантна складова модуля		2		12	14
	2.1.1	Побудова індивідуальної програми професійного розвитку педагога	2			2
	2.1.2	Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу			2	2
	2.1.3	Критерії та індикатори оцінювання якості педагогічної діяльності			2	2
	2.1.4	Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти			2	2
	2.1.5	Психологічна підтримка учасників освітнього процесу			6	6
	2.2. Варіативна складова модуля				6	6
	2.2.1	Інклюзивна освіта: теорія і практика			6	6
	2.2.2	Виявлення та подолання освітніх та психологічних втрат			6	6
	2.2.3	Формування команди для розвитку культури демократії в школі			6	6
	2.2.4	Дії учасників освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях соціального, воєнного та природного характеру			6	6
	3.	Модуль 3. Фаховий. Організація роботи педагога-організатора, культорганізатора закладу позашкільної освіти	2		36	38
	3.1. Інваріантна складова модуля		2		18	20
	3.1.1	Нормативно-правове та програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності ЗПО	2			2
	3.1.2	Організація та зміст освітньої діяльності ЗПО в умовах воєнного стану і суспільних викликів			2	2
	3.1.3	Організація дозвілля в закладі позашкільної освіти			2	2
	3.1.4	Методика підготовки та проведення ігрових програм у закладі позашкільної освіти			4	4

		3.1.5	Інноваційні форми виховної роботи в закладі позашкільної освіти			2	2
		3.1.6	Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді засобами позашкільної освіти			4	4
		3.1.7	Функціонування дієвого учнівського самоврядування			2	2
		3.1.8	Цифрова компетентність педагога-організатора, культорганізатора, засоби її формування			2	2
		3.2. Варіативна складова модуля				18	18
		3.2.1	Реалізація освітніх проєктів для розвитку ключових компетентностей			6	6
		3.2.2	Онлайн-сервіси для створення навчального контенту			6	6
		3.2.3	Травми війни: техніки самозцілення дорослих і дітей			6	6
		3.2.4	Безбар'єрне освітнє середовище: соціальної та психологічної підтримки особистості			6	6
		3.2.5	Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура») у виховній системі закладу освіти			6	6
		3.2.6	Формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти засобами українського народознавства			6	6
		4.	Модуль 4. Діагностико-аналітичний			8	8
		4.1.	Установче заняття. Вхідне діагностування			2	2
		4.2.	Конференція з обміну досвідом			2	2
		4.3.	Захист випускних робіт			2	2
		4.4.	Вихідне діагностування			2	2
			Разом:	8		64	72
	Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	72 год / 2,4 ЄКТС					
	Форма	Очна, дистанційна, очно-заочна, пролонгована					

	підвищення кваліфікації	
	Вид підвищення кваліфікації	Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації
	Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4); A2 Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7); A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3); B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4); B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2, B2.3); B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.2, B3.3); V1 Інклюзивна компетентність (V1.1, V1.2, V1.3); V2 Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1, V2.2, V2.3, V2.4, V2.5); V3 Проєктувальна компетентність (V3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)
	Очікувані результати	Удосконалення загальних та професійних компетентностей
	Особа (особи), які виконують освітню програму	Рогова В.Б Пащенко Д.І. Перерва В.С. Бачинська Є.М. Довгань А.І. Часнікова О.В. Шевченко А.М. Аносова А.В. Слободяник Г.І. Луценко Т.М. Дерій О.В. Алексєєва О.І. Боярчук О.І. Микитюк Л.В. Качуровський В.С. Камінський О.І. Гаврилюк В.Ю. Борбіт А.В. Шелест Л.В. Вихристенко Ж.В.
	Строки виконання програми	Календарний рік
	Місце виконання	Комунальний навчальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (вул.

	освітньої програми	Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, 09107)
	Вартість надання освітньої послуги	Собівартість обраховується залежно від наповнення груп згідно з вимогами чинного законодавства
	Мінімальна та максимальна кількість осіб у групі	25-30 осіб
	Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
	Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/ програма:

Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття

1.1. Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу

Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу: огляд класичних та сучасних підходів. Аналіз програм та національних стратегій розвитку людського капіталу європейських країн та України. Переваги та обмеження у розумінні ролі освіти в процесі формування людського капіталу. Розгляд перспектив розвитку освіти та її впливу на людський капітал у майбутньому. Реалізація інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Модель національного освітнього технопарку з підвищення якості освіти у викликах воєнного/повоєнного часу».

1.2. Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій

Гуманістичні підходи до модернізації освіти. Традиціоналізм в освіті: огляд традиційних підходів до освіти. Методологічні принципи виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності. Генеза проявів цих принципів у модернізації освітнього процесу від античних часів до сьогодення. Стандартизація змісту освіти. Аргументи за збереження традицій в освіті. Прогресивізм в освіті. Ідея інноваційного підходу до освіти. Аргументи за впровадження інновацій в освітній процес.

1.3. Національна ідентичність в історичному вимірі

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямків освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропоновані Законом України для реалізації основних напрямків виховання національної та громадянської ідентичностей. Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального

виховання. Регіональність у становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формуванні національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність учнів у формуванні національної та патріотичної діяльності.

Очікувані результати за соціально-гуманітарним модулем 1 охоплюють:

Знання й розуміння:

- сутності людського капіталу та його впливу на соціально-економічний розвиток;
- ролі освіти у формуванні кваліфікаційного потенціалу суспільства та індивідуального розвитку кожної особистості;
- впливу освіти на здоров'я, економічний розвиток, соціальну стабільність та культурні процеси;
- суті наступних методологічних принципів виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності;
- способів забезпечення якості іншомовної освіти та рівного доступу до неї;
- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання учнів іноземної мови;
- сутності української національної ідеї;
- ролі духовно-морального фактору та духовної свідомості у справі становлення національної ідентичності, мотивації багатьох поколінь українців до захисту своєї Батьківщини.

Уміння:

- аналізувати взаємозв'язок між рівнем освіти нації та її економічними показниками;
- синтезувати інформацію щодо ефективних підходів до розвитку освіти для забезпечення сталого розвитку суспільства;
- створювати стратегії та програми розвитку освіти з урахуванням потреб сучасного ринку праці та соціокультурних вимог;
- використовувати нові досягнення у психології чи фізіології для поліпшення результативності своєї роботи;
- ефективно використовувати можливості цифрових технологій;
- використовувати у практичній діяльності сучасні тенденції викладання і навчання у закладах освіти з урахуванням впровадження дистанційного навчання;
- використовувати нетрадиційні форми уроків для підвищення мотивації учнів до вивчення іноземної мови;
- чітко й переконливо висловлювати свої думки про історичні аспекти національної ідентичності, ефективно обмінюватися інформацією з іншими.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- підтримка принципу доступності освіти для всіх верств суспільства, незалежно від соціального статусу чи матеріального стану;
- готовність до впровадження нових методів та технологій в освітній процес для підвищення ефективності освіти;
- усвідомлення важливості знань як основного ресурсу для розвитку суспільства та самореалізації особистості;
- усвідомлення власної ролі у формуванні та розвитку людського капіталу як ключового чинника сталого розвитку суспільства;
- усвідомлення об'єктивної необхідності впровадження інновацій в освітньому процесі при виникненні нових наукових знань у психології, фізіології, антропології;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- постійне удосконалення мотиваційних стратегій залучення учнів до вивчення іноземних мов;
- усвідомлення ролі вчителя як фасилітатора освітнього процесу;

- усвідомлення своєї національної ідентичності, відкритість до самокритики, незалежність від націоналістичних уявлень.

Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище закладу позашкільної освіти: територія безпеки та розвитку

2.1. Інваріантна складова модуля

2.1.1. Побудова індивідуальної програми професійного розвитку педагога

Нормативно-правове забезпечення безперервного професійного розвитку педагогічних працівників. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Керівник закладу освіти». Визначення індивідуальних професійних запитів. Формування індивідуального плану професійного розвитку.

2.1.2. Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу

Забезпечення безпеки з закладі освіти відповідно до вимог законодавства. Захист здоров'я учасників освітнього процесу. Безпека на території закладу освіти: контроль доступу та відеоспостереження, безпечний шлях до закладу освіти, проведення профілактичних занять з правил дорожнього руху. Техніка безпеки в кабінетах та лабораторіях, правила безпечного проведення дослідів. Екологічна безпека та гігієна, упровадження екологічно безпечних технологій в освітній процес. Включення тем безпеки життєдіяльності в освітні програми. Проведення занять та тренінгів.

2.1.3. Критерії та індикатори оцінювання якості педагогічної діяльності

Поняття «критерії оцінювання» та «індикатори якості педагогічної діяльності», їх взаємозв'язок та значення у педагогічній практиці. Розгляд основних видів критеріїв якості педагогічної діяльності відповідно до вимог «Абетки для директора». Пояснення та приклади індикаторів, що відображають кожен із цих критеріїв. Практика оцінювання та самооцінювання педагогічної діяльності. Застосування критеріїв та індикаторів педагогічної діяльності в підготовці до проходження сертифікації та атестації.

2.1.4. Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти

Поняття фізична безпека, безпечне освітнє середовище. Екосистемний підхід. Формула «Дитина у безпеці». Рівні відповідальності у забезпеченні фізичної безпеки в освітньому середовищі. Ролі в надзвичайній ситуації. Симуляційна гра «Безпечна дорога до школи». Поняття інформаційної безпеки. Цифрова безпека. Інформаційна культура та інформаційна гігієна. Джерела інформації. Види медіа, їх вплив на споживача інформації. Вправа «Новина з телефону». Психологічна безпека в освітньому середовищі: ключові поняття, інструменти, механізми формування, розподіл відповідальності та ролей. Техніки психологічної підтримки та психоемоційної саморегуляції. Ізраїльська модель стресостійкості BASIC PH.

2.1.5. Психологічні аспекти створення сприятливого безпечного середовища в закладі освіти

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в сучасних навчальних закладах. Указ Президента України Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в новій українській школі. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Особливості спілкування дорослих, що актуалізують агресивну поведінку учнів. Спілкування як фактор психопрофілактики агресивної поведінки учнівської молоді. Організаційні аспекти протидії

булінгу в закладі освіти. Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення в дітей різних вікових категорій, вплив стресу на успішність навчання учнів. Способи відновлення ресурсного стану в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самодопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в учнів.

Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життєстійкість». Забезпечення необхідних умов для подолання гострої реакції психіки людини на стрес. Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях. Стратегії подолання стресу.

Очікувані результати за інваріантною складовою професійного модуля 2.1. охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних принципів та підходів до побудови індивідуальної програми професійного розвитку вчителя;
- вимог та особливостей професійного розвитку педагогічних працівників в умовах реформування освіти;
- ролі педагога як каталізатора особистісного розвитку дитини в умовах нової парадигми освіти;
- сутності критеріїв та індикаторів в оцінюванні якості педагогічної діяльності;
- емоційного інтелекту та його складових;
- психологічних основ емоційно-вольової саморегуляції;
- наслідків впливу стресових емоцій на стосунки з оточенням та здоров'я педагога;
- можливостей діагностування та попередження конфліктів у педагогічній взаємодії;
- розвитку психологічної стійкості та резильєнтності;
- сутності, значення фізичної, інформаційної та психологічної безпеки;
- особливостей створення безпечного освітнього середовища з урахуванням екосистемного підходу;
- рівнів відповідальності у реалізації фізичної безпеки в закладі освіти.

Уміння:

- аналізувати власний досвід, навички та потреби для визначення пріоритетів у професійному розвитку;
- розробляти стратегії, план дій для досягнення поставлених цілей;
- планувати свій професійний розвиток, враховуючи вимоги закону “Про дошкільну освіту” та потреби власної педагогічної практики;
- упроваджувати засоби самовдосконалення та підвищення кваліфікації для постійного професійного зростання;
- аналізувати педагогічну діяльність з використанням різних критеріїв та індикаторів якості освіти;
- відновлювати психічну рівновагу та перебувати у ресурсі;
- застосовувати психологічні методи та техніки саморегуляції: керувати диханням, тонусом м'язів, техніки заземлення, постукування; трансформувати тривожні думки та самостійно знижувати стан внутрішньої тривоги;
- уживати превентивні заходи щодо конфліктів і булінгу;
- вибудовувати діалогове навчання з усіма учасниками освітнього процесу як рівноправними партнерами;
- забезпечувати безпечне освітнє середовище;
- орієнтуватися в інформаційному середовищі, розрізняти інформацію;

- надавати психологічну підтримку учасникам освітнього процесу за допомогою технік та прийомів, здійснювати психоемоційну саморегуляцію.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- позитивне ставлення до постійного вдосконалення своєї професійної компетентності;
- усвідомлення відповідальності за власний професійний розвиток;
- готовність до впровадження нових педагогічних ідей та технологій для покращення власної професійної діяльності;
- здатність об'єктивно оцінювати власну педагогічну діяльність та готовність до безперервного професійного розвитку;
- важливість власного професійного розвитку для реалізації освітніх стандартів;
- готовність до впровадження нових підходів та технологій у свою роботу на основі результатів оцінювання;
- самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність до змін;
- взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- педагогіка партнерства.

2.2. Варіативна складова модуля

2.2.1. Інклюзивна освіта: теорія і практика

Тема 1. Організація інклюзивного освітнього середовища: алгоритм дій закладу освіти

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти. Ідентифікація потреб учнів з особливими освітніми потребами, розробка індивідуальної програми розвитку, індивідуальних навчальних планів. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, створення безбар'єрного фізичного та соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності та розуміння різноманітності серед учнів, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство. Організація професійного розвитку педагогічного колективу з питань інклюзивної освіти, сприяння співпраці з батьками учнів з особливими освітніми потребами, впровадження системи моніторингу та оцінювання ефективності інклюзивного середовища.

Тема 2. Психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами

Роль та функції психологів, педагогів у створенні сприятливого середовища для навчання та розвитку кожного учня, незалежно від його особливостей. Методи, стратегії психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу, підтримку соціально-емоційного розвитку учнів, а також виявлення та вирішення можливих труднощів. Взаємодія з батьками учнів, іншими учасниками освітнього процесу з метою підтримки та співпраці у створенні ефективного інклюзивного середовища. Аналіз концепційного та теоретичного базису психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання, використання теорій розвитку, психології виховання, соціальної педагогіки. Взаємодія психологів, педагогів та інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем.

Тема 3. Урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами в освітньому процесі

Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, включаючи інтелектуальні, фізичні, емоційно-психологічні та соціальні аспекти. Індивідуальні особливості кожного учня: ступінь функціональних можливостей, стиль навчання, інтереси та потреби, специфічні особливості, пов'язані з конкретними освітніми труднощами. Стратегії та методики адаптації освітнього процесу, урахування цих особливостей з метою забезпечення успішного навчання та розвитку кожного учня. Співпраця між педагогами, психологами, батьками, іншими учасниками освітнього процесу у створенні

індивідуалізованих підходів до навчання та підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Сучасні підходи та методики, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами: диференціація завдань, використання різноманітних методів навчання та оцінювання.

2.2.2. Виявлення та подолання освітніх та психологічних втрат

Тема 1. Освітні виклики в воєнний період: аналіз та стратегії відновлення

Освітні втрати: український контекст. Освітні втрати й навчальні розриви: сутність і взаємозв'язок, оцінка, наслідки. Формати вимірювання освітніх втрат та навчальних розривів. Наслідки навчальних втрат для суспільства. Інноваційні підходи до забезпечення навчання під час кризи. Роль освітніх технологій у забезпеченні навчання в умовах воєнного конфлікту. Міжнародний досвід реабілітації освітньої системи після воєнного періоду, вивчення успішних стратегій.

Тема 2. Психологічні втрати в період воєнного стану: стратегії та ресурси відновлення

Психологічні втрати. Психологічні наслідки військових дій для дітей та підлітків: стратегії підтримки та реабілітації. Ментальне здоров'я, його складові. Ментальне здоров'я педагогічних працівників та учнів. Вплив стресу та травм на навчання та розвиток учнів. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу під час воєнного конфлікту.

Стратегії та інструменти для підтримки ментального здоров'я в освітньому середовищі. Вправи на стабілізацію психоемоційного стану педагогічних працівників та учнів, на запуск когнітивних процесів у процесі навчання. Травми та стресові реакції внаслідок воєнного стану: аналіз впливу на психічне здоров'я. Програми та підходи до психологічного відновлення. Стратегії самоопіки та психологічної самопідтримки в умовах воєнного стану.

Тема 3. Навчальна мотивація учнів в сучасних умовах

Мотивація, мотив, мотивування. Самогенеруюча мотивація. Сучасні підходи до мотивації учнів до навчання. Задоволеність від навчання: зовнішні та внутрішні ресурси. Мотиватори «нового покоління». Мотивація без примусу. Розвиток мотивації учнів у різні вікові періоди. Методики та стратегії, спрямовані на розвиток навчальної мотивації. Вплив сучасних технологій на навчальну мотивацію учнів: можливості та виклики. Роль соціальних мереж та медіа у формуванні навчальної мотивації учнів. Адаптація навчальних програм до індивідуальних потреб та інтересів учнів для збільшення мотивації. Психологічні аспекти навчальної мотивації: розвиток внутрішньої мотивації та саморегуляції. Роль вчителя у стимулюванні навчальної мотивації учнів: стратегії та підходи

2.2.3. Формування команди для розвитку культури демократії в школі

Тема 1. Демократичне врядування

Принципи демократичного врядування. Участь – основа демократичної культури школи. Шкільні правила на основі цінностей демократії. Роль учнівського самоврядування у формуванні демократичних цінностей. Принципи та практики демократичного прийняття рішень у шкільному середовищі. Створення та функціонування шкільного парламенту. Методи інклюзивного управління в школі: врахування потреб всіх учасників. Розвиток лідерських якостей серед учнів через демократичне врядування. Роль вчителя як фасилітатора демократичного процесу в шкільному колективі. Вплив демократичного врядування на клімат та культуру школи.

Тема 2. Командна взаємодія

Командотворення: формування команди, тимбілдінг. Ролі та лідерство в командах. Фасилітація як інструмент взаємодії та розвитку команд. Методи фасилітації, мотивації учасників, досягнення результатів роботи в команді. Розвиток ефективних команд у професійному середовищі: фактори успіху. Роль лідерства у формуванні та підтримці командної взаємодії. Ключові навички комунікації для побудови успішних командних

відносин. Стратегії вирішення конфліктів у команді: підходи та методи. Типи ролей у команді, їх вплив на результативність спільної діяльності. Психологічний клімат у команді: чинники, що сприяють спільному успіху. Використання технологій для поліпшення командної взаємодії та спільної роботи.

Тема 3. Життєздатність команди

Створення команди для виконання завдання, прояву ролей та командного лідерства, Можливості мотивації до участі у команді. Зростання через лідерство в команді. Діяльність шкільних команд. Мотивація учасників команди. Розвиток довіри та взаєморозуміння у складі команди як фундамент життєздатності. Стратегії збереження та підтримки мотивації учасників команди на тривалий термін. Реагування на виклики та зміни: адаптивність команди як складник її життєздатності. Роль лідера в підтримці та зміцненні життєздатності команди. Ефективне управління конфліктами в командному середовищі для забезпечення стабільності та продуктивності. Оцінка та моніторинг параметрів життєздатності команди: інструменти, методи.

2.2.4. Дії учасників освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях соціального, воєнного та природного характеру

Тема 1. Надзвичайні ситуації та їх наслідки

Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки НС. Рівні надзвичайних ситуацій. Наслідки надзвичайних ситуацій соціального, воєнного та природного характеру. Режим надзвичайної ситуації. Повідомлення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації, постійне інформування про зміни ситуації. Типи надзвичайних ситуацій: природні катастрофи, техногенні аварії, соціальні конфлікти тощо. Психологічні аспекти надзвичайних ситуацій: стрес, тривога та підтримка психічного здоров'я. Вплив надзвичайних ситуацій на соціальні, економічні та екологічні системи. Роль правоохоронних та гуманітарних організацій у реагуванні на надзвичайні ситуації. Міжнародна співпраця у попередженні та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Тема 2. Послідовність дій у надзвичайних ситуаціях природного характеру

Характеристика зон стихійного лиха (ураганів, затоплень, пожеж). Правила поведінки і дії працівників у НС природного характеру. Правила евакуації для працівників закладу освіти. Порядок евакуації. Захист: процедури евакуації, пошук притулку та безпечних зон. Екстренні заходи: надання першої допомоги врятованим, порятунок заблокованих або постраждалих. Спільна діяльність між рятувальними службами, владними структурами, громадськістю. Відновлення житлових та інфраструктурних об'єктів, медичних послуг, освіти та інших сфер життєдіяльності.

Тема 3. Алгоритм дій у надзвичайних ситуаціях соціального та воєнного характеру

Захист населення від небезпечних факторів. Колективні засоби захисту населення. Дії при вчиненні терористичного акту (вибуху). Дії при виявленні вибухових пристроїв або підозрілих предметів. Дії у випадку обвалів будівель, споруд. Дії у випадку перебування під завалом. Організація та проведення евакуаційних заходів для цивільного населення у надзвичайних ситуаціях. Координація дій правоохоронних органів у надзвичайних ситуаціях соціального та воєнного характеру. Організація, надання гуманітарної допомоги, медичного забезпечення для постраждалих у надзвичайних ситуаціях. Забезпечення доступної та інформативної комунікації з громадськістю, засобами масової інформації в надзвичайних ситуаціях. Відновлення та реабілітація: організація процесу відновлення, реабілітації суспільства після надзвичайних ситуацій соціального та воєнного характеру.

Очікувані результати за варіативною складовою професійного модуля 2.2. охоплюють:

Знання й розуміння:

- теоретичних засад інклюзивної освіти, її цілей, принципів та основних концепцій;

- особливостей та причин освітніх та психологічних втрат у сучасному освітньому середовищі;
- наслідків освітніх та психологічних втрат (низький рівень успішності, втрата навчальної мотивації та погіршення ментального здоров'я). принципів демократії в школі;
- сутності поняття «команда», ролі та лідерство в команді, «фасилітація», сфери її застосування;
- видів надзвичайних ситуацій соціального, воєнного та природного характеру;
- визначення основних етапів та принципів організації заходів захисту в надзвичайних ситуаціях;
- розпізнавання потенційних загроз та ризиків, що виникають у надзвичайних ситуаціях.

Уміння:

- виявляти та адаптувати навчальні матеріали та методики з урахуванням різних особливих освітніх потреб учнів;
- застосовувати засоби та методи інклюзивної педагогіки для створення сприятливого освітнього середовища для всіх учнів, враховуючи їхні індивідуальні особливості та потреби;
- використовувати дієві підходи до компенсації освітніх втрат;
- володіти навичками ефективної підтримки учнів, сприяти їхньому здоровому психологічному розвитку;
- визначати, використовувати методи та форми мотивації учнів до навчання;
- уживати превентивні заходи щодо конфліктів і булінгу;
- добирати, практично застосовувати методи фасилітації в діяльності команд;
- визначати способи мотивації до участі у команді;
- моделювати можливості для лідерства кожного/-ї завдяки командній роботі;
- розробляти стратегії, план дій для досягнення поставлених цілей;
- брати участь у створенні безпечної освітньої екосистеми закладу освіти;
- планувати, виконувати евакуаційні процедури в надзвичайних ситуаціях;
- працювати в команді, координувати дії групи, брати на себе лідерську роль для досягнення спільної мети;
- швидко й об'єктивно оцінювати ситуацію, приймати належні рішення щодо дій відповідно до обставин.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлення справедливості, рівності права всіх дітей на якісну освіту та доступ до освітніх можливостей, незалежно від їхніх особливих освітніх потреб;
- розвиток відповідальності, дбайливого ставлення до безпеки учасників освітнього процесу та їхнього оточення;
- необхідність розроблення та реалізації спеціальних програм та стратегій для подолання освітніх та психологічних втрат;
- розвиває власні навички у сфері безпеки та готовності до дій у надзвичайних ситуаціях;
- оцінювання переваг культури демократії у школі;
- демонстрація ціннісного ставлення до членів команди;
- мотивація членів команди;
- усвідомлення відповідальності за власний професійний розвиток;
- готовність до впровадження нових педагогічних ідей та технологій для покращення власної професійної діяльності.

Модуль 3. Фаховий. Організація роботи педагога-організатора, культорганізатора закладу позашкільної освіти

3.1. Інваріантна складова модуля

3.1.1. Нормативно-правове та програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності ЗПО

Суть, мета та основні завдання освітньої діяльності ЗПО. Структура та основні напрями позашкільної освіти. Перспективи розвитку позашкільної освіти в умовах освітніх змін і суспільних викликів. Правовий аналіз базових нормативних документів (законів, наказів, концепцій та програм), що регламентують освітню діяльність гуртків: Закон України «Про позашкільну освіту», Концепція позашкільної освіти в умовах воєнного стану. Концептуальні напрями освітніх змін: компетентнісний підхід, виховання на цінностях, національно-патріотичне виховання, педагогіка партнерства, інклюзія тощо. Правовий статус педагога-організатора, культорганізатора. Вимоги до професійних компетентностей педагога-організатора, культорганізатора.

3.1.2. Організація та зміст освітньої діяльності ЗПО в умовах воєнного стану і суспільних викликів

Безпечний освітній простір ЗПО: фізична та психологічна безпека здобувачів позашкільної освіти. Оптимальна форма освітнього процесу: очна, змішана, дистанційна. Якість освітніх послуг, задоволення освітніх запитів дітей, їхніх батьків і громади. Система забезпечення якості ЗПО. Подолання освітніх (виховних) втрат і розривів. Патріотичне, громадянське виховання, формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти. Психолого-педагогічний супровід обдарованих і талановитих вихованців. Професійна орієнтація та професійне самовизначення вихованців. Інклюзивна освіта. Нова філософія освітньої діяльності керівника гуртка.

3.1.3. Організація дозвілля у закладі позашкільної освіти

Дозвілля та творча діяльність у структурі вільного часу дитини. Теоретичні основи дозвілля. Методика організації масової дозвіллевої діяльності. Анімаційна діяльність педагога-організатора, культорганізатора. Форми й методи організації дозвілля здобувачів освіти. Святкова ситуація як основний інструмент процесу організації масового дозвілля. Методика організації розважальної форми дозвілля. Методика організації і проведення дитячого свята. Технології організації дитячих свят у ЗПО. Гра в структурі дозвілля вихованців ЗПО. Написання сценарію проведення дитячого свята. Ігрові форми роботи для дітей різних вікових категорій.

3.1.4. Методика підготовки та проведення ігрових програм у закладі позашкільної освіти

Мета, завдання та основні функції ігрових програм. Види ігрових програм: за змістом, місцем проведення, за тривалістю. Особливості тематичних ігрових програм, конкурсів, інтелектуальних ігор і вікторин, ігор-подорожей тощо. Технології залучення дітей до гри. Роз'яснення правил. Підбір ведучих. Створення команд. Підбір реквізиту та обладнання. Алгоритм моделювання ігрової програми. Педагогічні можливості ігрового виду діяльності. Основні етапи підготовки навчальної програми.

3.1.5. Інноваційні форми виховної роботи в закладі позашкільної освіти

Інноваційність як особистісна властивість та професійна якість сучасного фахівця. Визначальні ознаки інновації. Виховна діяльність ЗПО. Інновації та тренди виховної роботи зі здобувачами позашкільної освіти. Основні форми та методи виховної роботи в ЗПО. Популярні масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи.

3.1.6. Національно-патріотичне дітей та учнівської молоді виховання засобами позашкільної освіти

Основні нормативні документи з організації національно-патріотичного виховання. Трансформація ЗПО у дієвий осередок патріотичного виховання. Інноваційні форми національно-патріотичного виховання у ЗПО. Упровадження освітніх і виховних проєктів / програм: Всеукраїнської тренінгової програми з національно-патріотичного виховання «З

Україною в серці», Всеукраїнської тренінгової програми з громадянського виховання «Я – громадянин України», швейцарсько-українського проєкту «Розвиток громадянських компетентностей в Україні – DOCCU» тощо. Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура») у ЗПО. Тренінгові технології в національно-патріотичному вихованні. Уроки мужності, творчі зустрічі з воїнами АТО/ООС, російсько-української війни, представниками волонтерських організацій. Патріотичні флешмоби / квести, конкурси малюнків, музичної та літературної творчості, трудові толоки, театралізовані фольклорно-етнографічні дійства, навчальні екскурсії / віртуальні екскурсії, спортивні ігри та змагання.

3.1.7. Функціонування дієвого учнівського самоврядування

Цінності прав людини у впровадженні учнівського самоврядування. Законодавче підґрунтя учнівського самоврядування. Внутрішні документи, які регулюють роботу учнівського самоврядування. Функції куратора учнівського самоврядування. Базові принципи фасилітації. Цикл навчання на основі досвіду Д. Колба.

3.1.8. Цифрова компетентність педагога-організатора, культорганізатора та засоби її формування

Цифрова трансформація освіти. Перехід до нової активної форми фіксації процесу і результатів освітньої / творчої / виховної діяльності ЗПО у вигляді цифрового контенту. Інформаційно-цифрова компетентність педагога-організатора, культорганізатора ЗПО. Дескриптори цифрової компетентності: інформаційна грамотність, цифрова ідентифікація особистості, комунікація та взаємодія у цифровому суспільстві, навчання впродовж життя у цифровому середовищі, безпека у цифровому середовищі, створення цифрового контенту. Цифрове освітнє середовище ЗПО. Банк даних цифрових ресурсів педагога-організатора, культорганізатора ЗПО: вебсайти, репозитарії, Е-бібліотеки, медіатеки тощо. Цифрові виховні наративи як засіб формування ціннісних орієнтирів здобувачів освіти.

Очікувані результати за інваріантною складовою фахового модуля 3.1. охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку позашкільної освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в Новій українській школі;
- спільних і відмінних рис проблемного й проєктного навчання;
- методів кооперативного навчання та формування колективної відповідальності;
- стратегій розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості;
- інструментів системного аналізу освітнього процесу.

Уміння:

- інтегрувати сучасні тенденції розвитку культури (науки, мистецтва, спорту тощо) у зміст занять закладу позашкільної освіти;
- генерувати нові ідеї і пропонувати способи їх упровадження в освітній процес закладу позашкільної освіти;
- виявляти міждисциплінарні зв'язки у визначеній проблемі та використовувати відповідні знання, методи і технології для їх розв'язання на засадах міждисциплінарного підходу;
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання;
- розробляти проєкти навчально-методичних матеріалів, пропозиції, надавати експертну оцінку навчальним та методичним матеріалам, що використовуються в освітньому процесі;
- дотримуватися принципу академічної доброчесності;
- використовувати в практичній діяльності сучасні тенденції викладання і навчання у закладах освіти з урахуванням упровадження дистанційного навчання.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;

- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- соціально-політичні: патріотизм, свобода, демократія, культурне різноманіття, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність.

3.2. Варіативна складова модуля

3.2.1. Реалізація освітніх проєктів для розвитку ключових компетентностей

Тема 1. Проєктне навчання

Сутність поняття “освітні проєкти”. Види освітніх проєктів: командні, індивідуальні, дослідницькі, проєкти місцевих дій. Формування громадянських та соціальних компетентностей у процесі реалізації проєкту. Етапи освітнього проєкту: формулювання проблеми та цілей проєкту, планування діяльності, діяльність учнів та учениць, представлення, рефлексія. Освітній проєкт та роль учителя у ньому. Кооперативне навчання.

Тема 2. Оцінювання проєктів

Характеристики оцінювання для навчання. Елементи формувального оцінювання: мета/цілі/очікувані результати, сформульовані мовою дитини, розроблення критеріїв оцінювання, методи самооцінювання та взаємооцінювання, зворотний зв'язок, запитання для навчання. Техніки формувального оцінювання. Переваги та ризики використання самооцінювання. Особливості модерування процесу рефлексії із використанням процедур та інструментів. Моніторингові завдання.

Тема 3. Реалізація освітніх проєктів: сценарії

Розвиток ключових компетентностей (громадянських та соціальних, математичної, компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, навчання впродовж життя) через проєктний підхід. Контекст реалізації проєкту «З малої школи у великий світ». Результати використання освітніх проєктів для учнівської молоді, педагогів, шкіл та громад. Поради українським вчителям із досвіду реалізації проєкту. Поетапне вивчення проєктів, спрямованих на розвиток ключових компетентностей. Потенційні труднощі при реалізації освітніх проєктів та способи їх попередження. Формувальне оцінювання на кожному з етапів освітнього проєкту.

3.2.2. Онлайн-сервіси для створення навчального контенту

Тема 1. Створення анкет, тестів, квестів засобами гугл форм

Робота з гугл формами для створення анкет, тестів, квестів. Налаштування форм, відповідно до мети та завдань. Створення анкет, тестів, квестів, навчальних занять. Надання доступів. Оброблення даних та побудова діаграм з допомогою таблиць ексель.

Тема 2. Віртуальні дошки як засіб візуалізації та взаємодії

Огляд віртуальних дошок. Їх особливості та можливості роботи (Jamboard, Padlet, Miro та інші). Функціонал дошок, їх налаштування. Надання доступів. Спільна робота у середовищах.

Застосування інтерактивних дошок дозволить: здійснити зворотній зв'язок в процесі навчання; зробити навчання більш інтенсивним; підвищити уяочненість навчального матеріалу; індивідуалізувати навчання; організувати колективну й групову роботи.

Тема 3. Створення інтерактивного навчального контенту

Огляд онлайн-інструментів для підвищення ефективності освітнього процесу хмарка слів, QR-коди, анаграми, ребуси, ментальні карти, інтерактивні вправи, онлайн-тести, комікси, інтерактивні робочі аркуші, веб-квести, сервіси штучного інтелекту. Створення, поширення та класифікація інтерактивного навчального контенту.

3.2.3. Травми війни: техніки самозцілення дорослих і дітей

Тема 1. Формування резильєнтності учасників освітнього процесу в умовах війни

Знайомство з основними концепціями життєстійкості в надзвичайних умовах. Практикум для розвитку позитивної життєвої позиції, вдосконалення власної резильєнтності, підвищення внутрішнього ресурсу та застосування антистресового мислення. Прийоми для відновлення життєвого балансу та емоційної рівноваги.

Тема 2. Посттравматичний синдром та психологічні механізми самозахисту

Психічний стрес. Психічні, фізіологічні та соціальні прояви посттравматичного стресу в дітей різних вікових груп. Гостра реакція на стрес. Посттравматичний стресовий розлад. Поняття та критерії діагностики посттравматичного стресового розладу. Кількісні інструменти дослідження стресу.

Тема 3. Техніки роботи зі збудженням, інтрузіями та уникненням

Встановлення контакту. Вивчення потреб. Навички керування посттравматичними реакціями збудження, інтрузіями та уникненням. Навички переформулювання негативних думок. Навички вирішення проблемних ситуацій. Сприяння психосоціальному благополуччю за допомогою спорту та фізичних вправ.

3.2.4. Безбар'єрне освітнє середовище: соціальної та психологічної підтримки особистості

Тема 1. Визначення та роль безбар'єрного освітнього середовища: розуміння сутності та важливості створення доступного середовища для всіх

Безбар'єрність. Безбар'єрність як державна політика. Складові нового світогляду безбар'єрності. Головні стереотипи, упередження та судження. Підтримка і розвиток безбар'єрного освітнього середовища.

Тема 2. Принципи та підходи до створення безбар'єрного освітнього середовища: універсальний дизайн, інклюзивна освіта, диференціація та індивідуалізація навчання

Концепція безбар'єрності в освіті. Універсальний дизайн. Інклюзивна освіта. Диференціація навчання. Індивідуалізація навчання. Різноманітність. Підходи до створення безбар'єрного освітнього середовища.

Тема 3. Перспективи розвитку безбар'єрного освітнього середовища в Україні: виклики та можливості

Міжнародний досвід та кращі практики. Перспективи розвитку безбар'єрної освіти в Україні. Освіта протягом життя. Компетентності.

3.2.5. Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра “Сокіл” (“Джура”) у виховній системі закладу освіти

Тема 1. Козацько-лицарське виховання: історія, традиції, сучасність. Від козака - до героя-захисника

Роль та історичне значення українського козацтва. Історичні витоки козацької педагогіки. Мета, завдання та зміст козацького виховання. Класифікація сучасних методів козацького виховання. Організація та зміст освітньої діяльності гуртків козацько-лицарського виховання («Джура», «Козацька школа», «Лицарська звитяга» тощо). Поглиблене вивчення матеріальної та духовної культури, військового мистецтва й мілітарної історії українського козацтва. Розвиток традицій козацького самоврядування. Організація та проведення військово-патріотичних ігор, фестивалів, вишколів. Відродження та популяризація козацьких традицій тіловиховання, раціонального харчування та рухової активності. Вивчення та відтворення козацьких мистецьких традицій. Навчальні екскурсії до об'єктів історичної та культурної спадщини українського козацтва. Програмно-методичне та дидактичне забезпечення освітньої діяльності гуртків, творчих об'єднань козацького виховання.

Тема 2. Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра “Джура” як комплексна система національно-патріотичного виховання

Гра «Сокіл» («Джура»): історія, ідейні основи та виховний ідеал. Нормативно-правова база гри. Організаційні засади та структура гри «Сокіл» («Джура»). Алгоритм створення первинних осередків гри (роїв), учнівського козацького самоврядування та зміст їхньої

освітньої діяльності. Сходина, тренування, ігри, ватри, походи, змагання та інше. Особливості польових форм виховної роботи гри. Козацьке таборування. Функціональна підготовка виховників і козацької старшини. Організація та проведення конкурсів і змагань гри.

Тема 3. Організація та зміст діяльності роїв / куренів гри «Джура» в закладі освіти

Організаційна структура гри «Джура». Рої та курені як основа гри. Алгоритм створення куреня в закладі освіти, технології трансформації роїв у курінь. Відзнаки куреня / рою: назва, покровитель (патрон), знамено, відзначка (емблема), гасло (клич). Книга звітя та сторінка (блог) в Інтернеті. Головні обов'язки і Обітниця учасника гри. Кодекс лицарської честі. Зміст освітньої і виховної діяльності: збірки (сходина), гутірки, майстерки, добрі справи, вишколи ройових тощо.

3.2.6. Формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти засобами українського народознавства

Тема 1. Педагогіка народознавства як засіб формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти

Українське народознавство як засіб національно-патріотичного виховання та формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти. Загальна класифікація народознавчих дисциплін: етнологія, фольклористика, історичне та літературне краєзнавство, мистецтвознавство тощо. Історія народознавчих досліджень в Україні та на Київщині. Видатні дослідники-народознавці Київщини (П.Лебединцев, Л.Похилович, М.Чубинський). Провідні етнографічні музеї України та Київщини (Національний музей народної архітектури та побуту України, Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав», Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара»).

Тема 2. Матеріальна та духовна культура українського народу в виховній системі закладу освіти.

Матеріальна та духовна культура українського народу й рідного краю у виховній системі закладу освіти. Народні свята, звичаї і традиції, мистецькі скарби, фольклорні твори. Історична реконструкція календарних (Зелені свята, Івана Купала, Катерини, Андрія, Різдво, Василя, Йордан), сімейно-побутових (народина, сватання, дівич-вечір, проводи до війська), трудових (косовиця, жнива) обрядів і типових фольклорних текстів, що їх супроводжують. Відтворення дитячих ігрових форм дозвілля (закликання весни, зустріч птахів, закликання дощу, дитячі новорічно-різдвяні віншування). Репрезентація в театральних формах звичаїв молодіжних зібрань і молодіжного дозвілля («вулиць», вечорниць, досвіток).

Тема 3. Народознавчі дослідження дітей та учнівської молоді

Народознавчі дослідження учнівської молоді в системі Малої академії наук України. Обласні фольклорно-етнографічні фестивалі «З народного джерела» та «Дитинства пісня Великодня». Обласний зліт юних краєзнавців, інші дослідницькі проекти для юних народознавців і краєзнавців.

Очікувані результати за варіативною складовою фахового модуля 3.2. охоплюють:

Знання й розуміння:

- важливості створення безбар'єрного середовища для всіх учасників освітнього процесу;
- принципів та практичних методів створення безбар'єрного доступу до освіти для людей з різними видами обмежень;
- розуміння технік самозцілення та стрес-менеджменту як способів подолання наслідків травм;
- знання сучасних онлайн-інструментів для створення навчального контенту, платформи для створення відеоуроків, інтерактивні вправи, онлайн-курси тощо;
- розуміння особливостей цифрової педагогіки та ефективного використання онлайн-ресурсів у освітньому процесі;
- розуміння важливості м'яких навичок у сучасному освітньому середовищі;
- знання основних категорій м'яких навичок: комунікація, емпатія, лідерство, творчість

тощо;

- розширення знань про козацьку педагогіку, її ролі у збереженні національної ідентичності;
- розуміння зачення гри “Джура” як комплексної системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді в закладі освіти;
- розуміння ролі українського народознавства в системі національно-патріотичного виховання закладу освіти.
- умов ефективної організації процесу пошуку учнем методів досягнення важливих для нього цілей і вибору оптимального темпу просування.

Уміння:

- розробляти та впроваджувати адаптивні освітні програми та методики, що враховують потреби всіх учасників освітнього процесу;
- інтегрувати різноманітні онлайн-сервіси для створення цікавого та ефективного навчального контенту;
- знання методик розвитку ключових компетентностей учнів: критичне мислення, співпраця, креативність тощо;
- розуміння ролі проєктної діяльності у формуванні ключових компетентностей;
- уміння планувати, впроваджувати та оцінювати освітні проєкти з метою розвитку ключових компетентностей учнів;
- упроваджувати та розвивати м’які навички серед педагогічного колективу через тренінги, семінари та інші форми професійного розвитку;
- організувати рої гри в закладі освіти, трансформувати їх у повноцінний курінь із залученням всіх вікових категорій;
- організовувати і проводити сходина, тренування, ігри, ватри, походи, таборування і змагання гри “Джура”;
- організовувати, проводити традиційні календарні свята, звичаї та обряди, театралізовані фольклорно-етнографічні дійства, народні ігри та ігрові форми дозвілля, пошукову й дослідницьку роботу з народознавства;
- установлювати партнерські взаємовідносини між з учнями; визначати завдання для досягнення конкретної мети;
- досліджувати, вирішувати поточну ситуацію чи проблему.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- розвиток особистих навичок: емпатія, співпраця, творчість тощо;
- упевненість у своїх здібностях створювати навчальний контент за допомогою онлайн-інструментів;
- підтримка і просування концепції створення середовища, де всі учасники мають рівний доступ до освіти, незалежно від їхніх обмежень або потреб;
- кодекс лицарської честі та звитяги козака як виховний ідеал;
- формування ціннісних орієнтирів на прикладах героїчної боротьби українського народу за самовизначення і державність;
- усвідомлення себе громадянином і патріотом, що зберігає і примножує культурно-історичні традиції українського народу;
- визначає важливість використання освітнього коучингу.

Рекомендовані джерела

1. Абетка інклюзивності і толерантності: науково-популярне видання ІГО «Соціальна синергія». Київ: Видавництво «Теза», 2020. 30 с. URL: <https://bit.ly/3FQSmDs>
2. Бех І.Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія. Київ–Чернівці: «Букрек», 2018. 320 с.

3. Бех І.Д., Чорна К.Д. Національна ідея в становленні громадянина-патріота (програмно-виховний контекст). Київ: ІПВ НАПНУ, 2014. 48 с.
4. Биков В., Лещенко М., Тимчук С. Цифрова гуманістична педагогіка: посібник. Київ: ІТІЗН НАПНУ, 2017. 180 с.
5. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В., Чуєв П.М. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3BypwoI>
6. Бойко А.Е. Зміст і технології позашкільної освіти для вихованців молодшого шкільного віку: методичні рекомендації. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 102 с.
7. Бочелюк В.Й. Дозвілєзнавство. Київ, 2006. 208 с.
8. Вагнер Т., Дінтерсміт Т. Мистецтво навчати. Як підготувати дитину до реального життя / пер. з англ. Н. Борис. Київ: Наш формат, 2017. 312 с.
9. Виховання громадянина-патріота: моделі соціального партнерства: методичний посібник / Н.В. Харченко та ін.; наук. ред. Н.В. Харченко. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 322 с.
10. Відлацька О.С. Педагогічний коучинг як технологія професійного розвитку керівника гуртка в системі позашкільної освіти: метод. посіб. Кам'янець-Подільський: ЦДЮТ, 2018. 54 с.
11. Воловик А.Ф., Воловик В.А. Педагогіка дозвілля: підручник. Харків: ХДАК, 1999. 332 с.
12. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / за наук. ред. О.І. Пометун. Харків, 2007. 190 с.
13. Горбунова В.В. Психологія командоутворення: ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд: монографія. Житомир, 2014. 379 с.
14. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с.
15. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>
16. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-тє вид., випр. Київ: Академвидав, 2015. 304 с.
17. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / М.А. Скидан та ін.; за заг. ред. М.А. Скидана. Київ: Атіка, 2007. 92 с.
18. Дозвілля школярів: ігри, конкурси, розваги / упор.: Л. Шелестова, Н. Чиренко, Н. Чернякова. Київ: Шкільний світ, 2012. 126 с.
19. Дубицкий А.Е., Семенов І.А., Чепкий Л.П. Медицина катастроф. Київ: Здоров'я, 1993. 462 с.
20. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи): посібник / О.В. Богомолець та ін.; за ред. О.В. Богомолець, Г.Г. Роціна. Київ: Юстон, 2016. 211 с.: іл.
21. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н.П. Наволокова. Харків: ВГ «Основа», 2009. 176 с.
22. Євтух М.Б., Пінковська Е.А., Черкашина Т.В. Методики особистісно-професійного самовдосконалення суб'єкта педагогічної діяльності на засадах самопізнання: навч.-метод. посіб. для педагогічних працівників. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2015. 400 с.
23. Євтух М.Б., Черкашина Т.В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: підручник. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2017. 348 с.
24. Збірник документів по організації позашкільної освіти. Київ. 2002. 444 с.
25. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: наук.-метод. посібник. Київ: МАУП, 2000. 312 с.
26. Інклюзивна освіта: навчальний посібник / М. Порошенко та ін. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
27. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навч.-метод. посіб. Київ, 2018. 174 с.
28. Інноваційний розвиток позашкільної освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»: методичний посібник / А.Е. Бойко та ін.; за ред. В.В. Мачуського. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 223 с.

29. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. / авт.-укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ: АПН, 2002. 136 с.
30. Козира В.М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль: ТОКІППО, 2017. 60 с.
31. Компетентнісний підхід у навчально-виховному процесі позашкільного навчального закладу: метод. посіб. / В.В. Вербицький та ін.; за ред. В.В. Мачуського. Харків: «Друкарня Мадрид», 2015. 178 с.
32. Корнієнко А.В. Зміст і технології позашкільної освіти для вихованців підліткового віку: методичні рекомендації. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 112 с.
33. Кремень В.Г. Світ знання : людина, наука, освіта. Київ: Знання України, 2016. 87 с.
34. Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. Київ: Грамота, 2007. 576 с.
35. Лупаренко С.Є. Організація дозвілля дітей у дитячій ігровій: посібник. Харків, 2014. 39 с.
36. Макаренко В.М., Туманцова О.О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків: ВГ «Основа», 2008. 320 с.
37. Модернізація організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти: методичний посібник / А.Е. Бойко та ін.; за ред. В.В. Мачуського. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 223 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/723075>
38. Мосякова І.Ю. Концептуальні основи модернізації змісту позашкільної освіти: практ.-орієнтов. посіб. Київ: Педагогічна думка, 2018. 121 с.
39. Національно-культурна ідентичність підлітка: методика виховання: метод. рекомендації / К.О. Журба та ін. Київ: ІПВ НАПНУ, 2019. 120 с.
40. Національно-культурна ідентичність у становленні підлітка: монографія / К.О. Журба та ін. Київ: ІПВ НАПНУ, 2019. 150 с.
41. Новації позашкільної освіти в умовах воєнного стану / В. Вербицький та ін. Київ: НЕНЦ, 2023. 144 с.
42. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу: методичні рекомендації / уклад. О.М. Шевчук. Умань, 2010. 37 с.
43. Організація і надання першої медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях: навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. II-IV рівня акредитації / В.С. Тарасюк та ін.; ред. В. С. Тарасюк. Вінниця: Нова Книга, 2007. 144 с.: рис., табл.
44. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: монографія / Л.Б. Лук'янова та ін. Київ: Педагогічна думка, 2012. 272 с.
45. Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій: методичні рекомендації для позашкільця / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL : <https://bit.ly/3VV1O0D>
46. Патрік Сміт, Атле Дирегров, Вільям Юле. Діти та війна. Навчання технік зцілення. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2022. 108 с.
47. Пітерсон Д. 12 правил життя. Як перемогти хаос / пер. з англ. Д. Кожедуба. 3-тє вид. Київ: Наш формат, 2021. 384 с.
48. Позашкільна освіта: теоретичні і практичні аспекти розвитку: монографія: у 3 кн. /за заг. ред. Л.В. Тихенко. Суми: Університетська книга, 2013. Кн.1. 270 с.
49. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Посібник для вчителя. Київ, 2014. 280 с.
50. Пометун О.І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навчально-методичний посібник. Київ, 2020. 104 с.
51. Пометун О.І., Сущенко І.М. Основи критичного мислення: метод. посіб. для вчителів. Дніпро: ЛПРА, 2016. 156 с.
52. Про забезпечення освітнього процесу в закладах позашкільної освіти під час дії воєнного стану. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Jb4h3mXOQWoQU8fCdqvRTn0rSZjOGxYP/view>

53. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: Закон України від 13.12.2022 № 2834-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20>
54. Про позашкільну освіту: Закон України від 22.06.2000. №1841-III. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2000, № 46, ст. 393. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
55. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
56. Про.Безпеку: Безпечна освітня екосистема громади: навчально-методичний посібник / за заг. ред. Н. Софій, А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2023. 518 с.
57. Робінсон К. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту / пер. з англ. Г. Лелів. Львів: Літопис, 2016. 258 с.
58. Самопізнання і самовдосконалення в схемах, формулах, таблицях: навчально-методичний посібник / укладач А.В. Аносова; за заг. ред. Е.А. Пінковської, Т.В. Черкашиної. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 152 с.
59. Степанова Н.М., Кудін В.С. Календар морально-патріотичних цінностей сучасного школяра: науково-методичний посібник. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 152 с.
60. Степико М.Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування: монографія. Київ: НІСД, 2011. 336 с. URL: <https://bit.ly/3uQpcxT>
61. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система «Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів»: Підготовлено для проекту «Читання та письмо для розвитку критичного мислення» / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення «Інтелект». Київ: Міленіум, 2001. 104 с.
62. Сущенко Т.І. Позашкільна педагогіка: навчальний посібник. Київ: ПТЗО, 1996. 143 с.
63. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків: Міськдрук, 2016. 284 с.
64. Технології професійного розвитку педагогів: навч.-метод. посібник / упор.: Т.М. Сорочан, М.І. Скрипник; Держ. вищ. навч. закл. «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2016. 231 с. URL: <https://bit.ly/3j19Fso>
65. Технології розвитку критичного мислення учнів / А. Кроуфорд та ін.; наук. ред., передм. О.І. Пометун. Київ: Плеяди, 2006. 220 с.
66. Флегонтова Н.М. Педагогічна організація культурного дозвілля школярів: навч.-метод. посібник. Київ: Освіта України, 2008. 224 с.
67. Формування в учнів основної школи національно-культурної ідентичності в контексті сучасних полікультурних впливів: посібник / І.Д. Бех та ін. Київ: ПІВ НАПНУ, 2019. 114 с.
68. Формування у вихованців позашкільних навчальних закладів базових компетентностей: монографія / В.В. Вербицький та ін.; за ред. В.В. Мачуського. Харків: «Друкарня Мадрид», 2015. 330 с.
69. Формування ціннісних орієнтирів навчально-виховного процесу у позашкільних навчальних закладах: монографія / за ред. В.В. Мачуського. Київ: ТОВ «Задруга», 2017. 220 с.
70. Холковська І.Л. Організація дозвілля дітей у літньому таборі: ігри, конкурси, розваги: метод. матеріали. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. 224 с.
71. Чепіль М.М., Дудник Н.З. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидання, 2012. 224 с.
72. Черкашина Т.В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник для педагогічних працівників. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 162 с.
73. Швець Т. Тьюторські компетенції, або Чому не кожний вчитель може стати тьютором. 2018. URL: <https://bit.ly/3irvxgm>
74. Шлейхер А. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття / пер. з англ. Г. Лелів. Львів: Літопис, 2018. 296 с.
75. Яременко Н.В. Дозвіллезнавство: навчальний посібник. Фастів: «Поліфаст», 2007. 459 с.

